

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Projekt „Škola rozvoje vesnic Podhorácka“

Občanské sdružení „Povodí Stařečského potoka“

nositel projektu

Krajina Podhorácka - příroda a její ochrana

VZDĚLÁVACÍ AKCE: A5

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Škola rozvoje vesnic Podhorácka

Projekt se zaměřuje na vzdělávání a informování fyzických a právnických osob, které mají vážný zájem zahájit nebo rozšířit působení na venkově v regionu MAS Podhorácko zejména v oblastech obnovy a rozvoje vesnic včetně občanského vybavení a služeb a ochrany a rozvoje kulturního dědictví venkova a to i ve vztahu k venkovskému cestovnímu ruchu.

Hlavním problémem, který projekt řeší, je zahájení chybějícího vzdělávání dospělých občanů v obcích za účelem rozvoje venkova zejména „Obnovy a rozvoje vesnic“ a „Ochrany a rozvoje kulturního dědictví venkova“ dle opatření Osy III.PR.V. Toto vzdělávání nastartuje a zefektivní zapojení lidí – občanů vesnic a to jak členů spolků a NNO, zastupitelů, podnikatelů i zemědělců, tak fyzických osob, které se na mezisektorové spolupráci metodou LEADER chtějí podílet i na úrovni obecních komunit - do rozvoje ve smyslu Integrované strategie a SPL na území regionu Podhorácka, na němž působí stejnojmenná MAS.

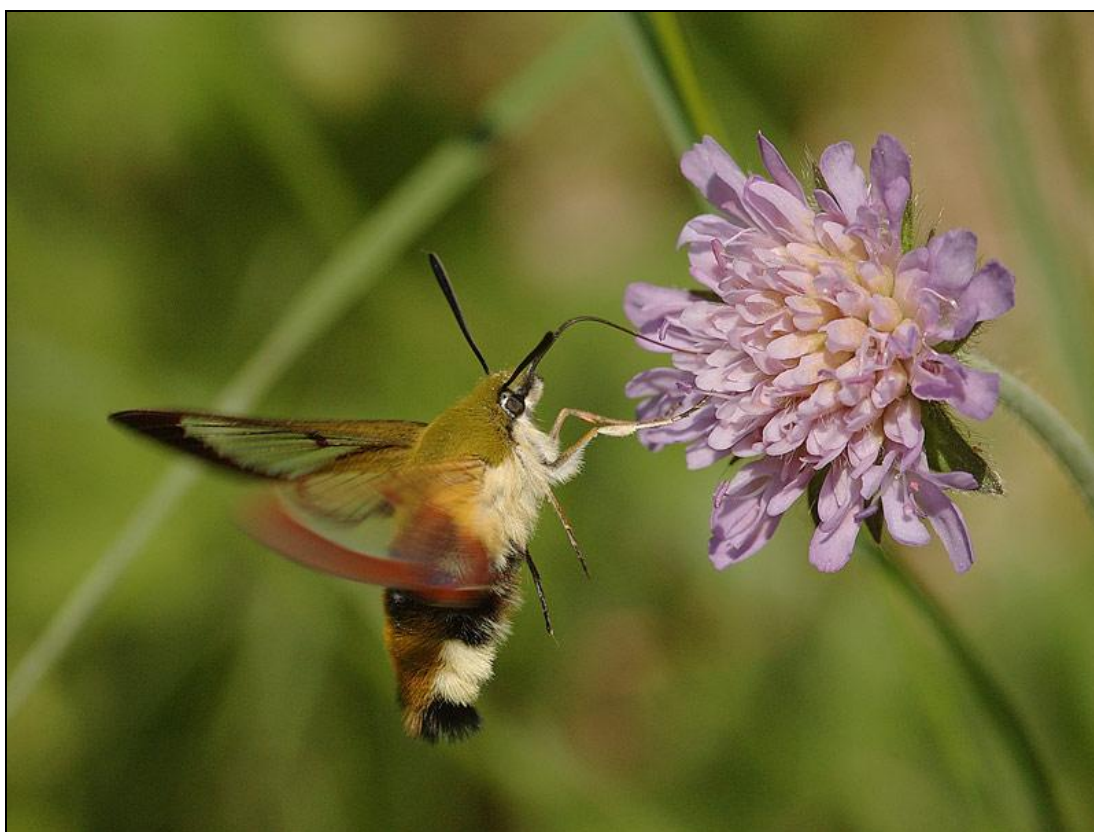
Projekt :

„Škola rozvoje vesnic Podhorácka“

VZDĚLÁVACÍ AKCE: A5

Místo: Stařeč Datum: 9.12.2010

Čas		Téma A Krajina Podhorácka a její zpřístupňování udržitelným cestovním ruchem
Od	Do	
15,00	16,00	Udržitelnost a možnosti cestovního ruchu
16,00	17,00	(co to je cestovní ruch, jeho druhy, typy a současné možnosti a trendy)
17,00	18,00	Krajina – příroda a její ochrana
18,00	19,00	(přírodní poměry, vývoj krajiny a typů prostředí, chráněné území v kraji Vysočina a ochrana přírody ve volné krajině)
19,00	20,00	Praktický trénink, samostatná práce účastníků, příklady dobré praxe, modelové příklady
20,00	21,00	

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

UDRŽITELNOST A MOŽNOSTI CESTOVNÍHO RUCHU

Co to je cestovní ruch? Druhy cestovního ruchu

Někteří lidé se stávají účastníky cestovního ruchu a ani o tom neví. Mnoho lidí se totiž domnívá, že cestovní ruch provozují pouze když jedou na dovolenou.

- **Cestovní ruch je uspokojování potřeb lidí v oblasti rekreace, turistiky, lázeňské léčby a kultury.**

Druhy cestovního ruchu:

Rekreační (– hlavním cílem u tohoto druhu cestovního ruchu je odpočinek a obnova fyzických a duševních sil člověka. Např. pobyt v rekreačním středisku, pobyt u moře a další.)

Turistický a sportovní (– o cestovní ruch se jedná pouze v případě, že turistiku nebo nějaký druh sportu provozují mimo své bydliště s cílem udržet a posílit kondici. Např. pěší turistika, cykloturistika, vodní turistika, horská turistika.)

Lázeňský cestovní ruch (– jsou to cesty do lázní nebo rekreačních center za účelem zlepšení zdravotního stavu pomocí léčebných procedur - koupelí, masáží, tělesných cvičení.)

Kulturně poznávací (– motivem účasti na tomto druhu cestovního ruchu je potřeba získat znalosti o historii, památkách, tradicích daného regionu či země. (např. návštěva hradů, zámků, festivalů,..))

Kongresový cestovní ruch (– účast na veletrzích, kongresech, výstav, exkurzí.)

Incentivní (– je to forma cestovního ruchu, která využívá cestovní ruch pro kladnou motivaci zaměstnanců k lepším pracovním výkonům nebo za odměnu.)

Náboženský (– celosvětově je to jeden z nejrozšířenějších cestovních ruchů. Motivem je uspokojování potřeb spojených s vírou - návštěva svatých míst, náboženských událostí a církevních památek.)

Nákupní (– dařilo se jí za socialismu, byť se jí komunisté snažili omezit na minimum a dovážet nebylo povoleno skoro nic. Nyní k tomuto druhu cestovnímu ruchu slouží různá nákupní centra.)

Agroturistika (– pobyt na farmě – potřeba seznámit se i s jiným životem. Zejména tento cestovní ruch využívají lidé z velkých měst.)

Poznámky:

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Dále se cestovní ruch rozděluje podle dalších kritérií:

- podle délky pobytu na krátkodobý (do 3dnů) a dlouhodobý (delší jak 3dny)
- podle počtu účastníků na skupinový a individuální
- podle městské realizace na domácí a zahraniční cestovní ruch

Domácí cestovní ruch má vliv na rozvoj regionu, přispívá k zaměstnanosti obyvatelstva.

- podle způsobu dopravy: - železniční, letecký, silniční, lodní a ostatní
- podle organizace účastníků – neorganizovaný (individuální, volný),
  - organizovaný (kolektivní, hromadný, vázaný, skupinový)

podle motivu účasti: - zotavovací (rekreační) - poznávací - služební
- speciální (zohledňuje nejrůznější zájmy účastníků)

Rozvoj a rozmístění (lokalizaci) cestovního ruchu ovlivňují především tři základní faktory (skupiny faktorů):

1. Faktory selektivní
2. Lokalizační faktory
3. Realizační faktory

Ad1) **Selektivní** (stimulační) faktory se dělí se na objektivní (např. vnitropolitická situace, ekonomické předpoklady, demografické skutečnosti, kvalita životního prostředí ...) a na subjektivní (řada psychologických pohnutek, kterými je ovlivňováno rozhodování jednotlivce nebo skupiny obyvatel k účasti na cestovním ruchu a k výběru lokality pro cestovní ruch. Velkou roli zde hraje reklama, propagace, zkušenost, módnost apod.)

AD2) **Lokalizační** faktory rozhodují o konkrétní lokalizaci, o funkčním využití konkrétní oblasti cestovním ruchem z hlediska přírodních možností nebo z hlediska charakteru a kvalit společenských podmínek a atraktivit.

Ad3) **Realizační** faktory mají dominující postavení pro konečnou fázi uskutečňování cestovního ruchu. Umožňují danou oblast dosáhnout (doprava) a využít (ubytovací a stravovací zařízení, případně zábavná a sportovní). Svoji kapacitou tvoří nabídkový strop pro využití lokalizačních podmínek.

Poznámky:

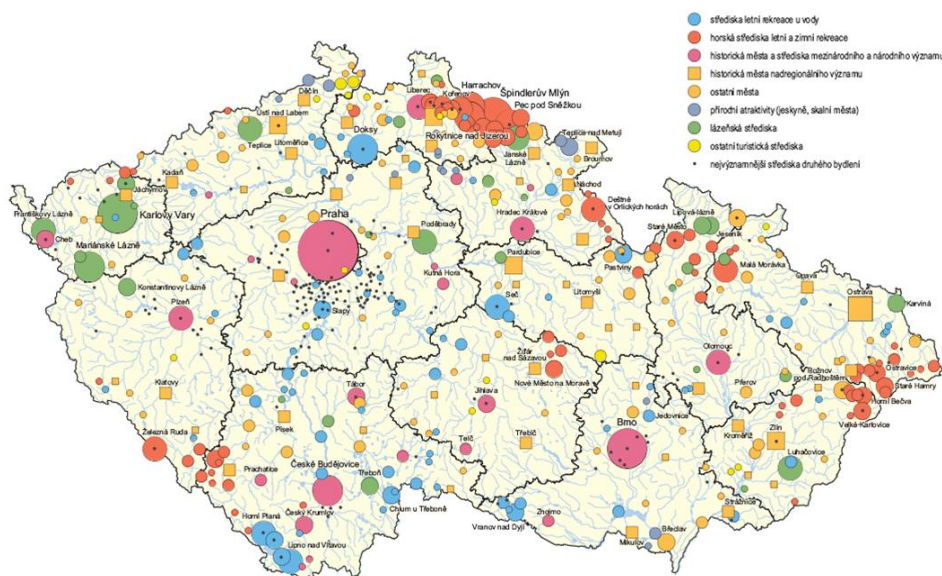

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Oblasti cestovního ruchu v ČR

- I. kategorie – krajiny s funkcí převážně mezinárodního/celostátního významu (Krkonoše)
- II. kategorie – oblasti s funkcí převážně celostátní a částečně mezinárodní.
- III. kategorie – oblasti pouze s regionální funkcí.
- IV. kategorie – oblasti s především krátkodobou regionální funkcí.

Z cestovního ruchu získává Česká republika nemalé příjmy. Pravděpodobně z důvodu zesilující koruny však aktivní cestovní ruch (– příjezdová turistika - incoming) v posledních letech klesl. Z ekonomického hlediska cestovní ruch zvyšuje výrobu potravin, suvenýrů, rozšíření služeb apod. Cestovní ruch se podílí 7% na investiční výstavbě a 10% na zaměstnanosti.

Rozvoj cestovního ruchu na venkově

Přetížené a uzavřené známé rekreační oblasti vzbuzují přání hledat přívětivější formy cestování. Mnoho lidí touží po zdravém a nepoškozeném životním prostředí s možností být co nejbliže k přírodě. Dovolená na venkově je vyhledávána stále více všemi vrstvami obyvatelstva, neboť jde o místo klidu, uprostřed přírody, a také s menší ekonomickou náročností.

Venkovská (rurální) turistika

Venkovská turistika je forma cestovního ruchu, její aktivity jsou bezprostředně spjaty s přírodou, krajinou a venkovským prostředím.

Provozovateli jsou podnikatelé poskytující ubytovací služby, hostinskou činnost nebo ubytování i stravování na venkově. Dále pak podnikatelé v oblasti doprovodných programů (sportovní zařízení a areály, jezdecké školy, historické skanzeny apod.). Turisté jsou zpravidla ubytováni v rekreačních objektech (chalupy, chaty, rekreační domky), v rodinných domech (pronájem obytných místností), v hotýlcích a penzionech, v historických objektech (rekonstruovaných mlýnech, selských staveních, zájezdních hostincích), v majetku nebo užívání podnikatele.

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Agroturistika

Pojem farmářský turismus. Představuje trávení volného času, dovolených a víkendů na soukromých farmách a zemědělských usedlostech za účelem poznání života zemědělců a venkova, blízkého kontaktu s přírodou, zvířaty apod. Podílí se na udržování a rozšiřování kulturních a sociálních tradic venkovských obcí, které jsou v regionech stále ještě rozmanité. Podle provozovatelů se rozlišují dvě základní formy agroturistiky.

Agroturistika na rodinné farmě

Ubytování je zpravidla poskytováno v zemědělské usedlosti (na rodinné farmě) nebo v rekreačních objektech ve vlastnictví nebo užívání zemědělského podnikatele (chaty, sruby, rekreační chalupy). Turisté mají možnost se volně pohybovat v provozním prostředí podnikatele a seznámit s tím, co tvoří zemědělskou usedlost (hospodářská zvířata, objekty a nemovitosti). Mohou se aktivně účastnit na jednoduchých hospodářských pracích - např. sušení sena apod.

Agroturistika provozovaná ostatními zemědělskými podniky

Turisté jsou ubytováni v rekreačních objektech (chaty, sruby, rekreační domky) nebo v agropenzionech. Zároveň jsou v přímém spojení se zemědělským prostředím a mají možnost využívat služby, jakými jsou například jezdecká škola, myslivost, honitba, rybolov.

Ekoagroturistika

Ekoagroturistikou je nazývána turistika, která je provozována v souladu s ochranou přírody a životního prostředí. Jako jedna z forem venkovské turistiky, tzn. individuální turistika na ekologicky hospodařících farmách s cílem přijímání vypěstovaných bio-potravin, přispívá k trvale udržitelnému rozvoji venkova, ochraně přírody, životního prostředí, obnově a udržení tradičních kulturních, sociálních a historických hodnot venkovského životního prostoru.

Poznámky:

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Ekoturistika

Cestování ve vzdálených přírodních nebo chráněných či málo navštěvovaných oblastech, které nenarušuje tamní životní prostředí a přispívá k pohodě místních obyvatel. Pro udržitelný turismus v chráněných oblastech, označovaný také jako ekoturismus, byla vypracována Evropská charta.

Evropská charta pro udržitelnou turistiku v chráněných oblastech byla vypracována Evropskou federací pro parky (the European Federation of Parks, zkr. EUROPARC) a je aplikována od r.2001.

Obsahuje 11 následujících zásad:

1. Považovat Evropské chráněné oblasti za základní část našeho dědictví, které musí být zachováno pro současnou i příští generaci.
2. Vyvíjet a řídit turistiku v chráněných oblastech udržitelným způsobem s ohledem na potřeby životního prostředí, místních obyvatel, místního podnikání a návštěvníků.
3. Udržovat partnerské vztahy
4. Připravit a zavést udržitelnou strategii turistiky a akční plán pro chráněné oblasti
5. Seznamovat všechny návštěvníky se všemi aspekty této turistiky
6. Podporovat produkty specifické pro danou oblast, které přispívají k jejímu poznání
7. Efektivně informovat návštěvníky o specifických kvalitách dané oblasti
8. Zvyšovat znalosti o chráněných oblastech a o problematice udržitelnosti u všech, kdož v turistice pracují
9. Zajišťovat podporu turistiky, aniž by tím byla dotčena kvalita života místních obyvatel
10. Chránit přírodní a kulturní památky jak pro turistiku tak během turistiky
11. Monitorovat vliv návštěvníků za účelem snížení jejich negativního dopadu.

Ekoturistu lze charakterizovat následovně:

- díky vysokému uvědomění a znalostem minimalizuje dopad na životní prostředí výběrem vhodné dopravy, certifikovaných výrobků a služeb a šetrným chováním v destinaci
- zajímá se o místní kulturu a lidi, jež podporuje koupí regionálních výrobků a služeb, doplňuje tradiční zvyky a podporuje komunitu v zapojování do rozhodovacích procesů
- trvale se vzdělává v oblasti udržitelného rozvoje a fungování ekosystémů
- přispívá na ochranu přírody v navštívené oblasti

Ekoturistika znamená „zodpovědné cestování do přírodních oblastí, které chrání životní prostředí a zlepšuje blahobyt místních obyvatel“. „Jde o propojení ochrany přírody, místních komunit a udržitelného turismu“.

Ekoturistika patří v současné době k nejrychleji se rozvíjejícím typům cestování.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Přednosti a význam venkovské turistiky a agroturistiky

Rozvoj venkovské turistiky má proti jiným formám cestovního ruchu tyto výhody:

- využívá existující bytový fond a vybudované objekty, které případně již nebyly používána
- vytváří předpoklady ekonomického rozvoje daného území
- napomáhá širšímu rozptylu turistického využívání území
- nevyžaduje záběr nových ploch ve volné přírodě a krajině pro budování nových zařízení
- mobilizuje peněžní prostředky ve prospěch hospodářského růstu zapojením venkovského obyvatelstva do služeb cestovního ruchu
- využívá místních přírodních zdrojů a dovedností obyvatel
- napomáhá stabilizaci venkovského obyvatelstva

Poznámky:

Udržitelnost cestovního ruchu

Udržitelný cestovní ruch definovala UNWTO (United Nations World Tourism Organisation, Světová organizace cestovního ruchu) v roce 2004 takto:

„Pravidla pro udržitelný cestovní ruch a jeho řídicí praktiky jsou aplikovatelné na všechny formy cestovního ruchu ve všech typech destinací (turistických cílů) a to včetně masového cestovního ruchu a různých specifických segmentů. Principy udržitelnosti se vztahují k environmentálním, ekonomickým a socio-kulturním aspektům rozvoje cestovního ruchu a nezbytností je dosažení vyváženého poměru všech těchto tří dimenzí tak, aby bylo dosaženo dlouhodobého účinku“.

Zatímco dříve byla cílem maximalizace ekonomických přínosů, dnes je požadavkem vyváženost všech tří aspektů - ochrany životního prostředí, přínosů pro lidskou společnost a stabilního ekonomického růstu. Tento požadavek znázorňuje schéma „tří P“ – PLANET – PEOPLE – PROFIT (planeta – lidé – zisk)

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Naproti tomu vlivem mohutného nekoordinovaného rozvoje cestovního ruchu v určitých lokalitách může docházet k poškozování životního prostředí, nadměrnému využívání přírodních zdrojů, zejména neobnovitelných, hrozí i vznik konfliktních situací mezi domácím obyvatelstvem a návštěvníky, například z důvodu odlišných zvyklostí a způsobu chování. Ekoturistika je jedna z forem udržitelného turismu. Udržitelnost v turismu znamená schopnost uspokojovat potřeby současných turistů a hostitelských regionů při současné ochraně a rozvoji zdrojů, na nichž budoucnost turismu závisí. Udržitelný turismus ochraňuje kulturní dědictví a životní prostředí a snaží se poskytnout lidem vzrušující dovolenou se vzdělávacími prvky, která s sebou nese prospěch i pro destinaci a její obyvatele. Znamená to vyváženost v environmentálním pilíři (ochrana přírodního dědictví a biodiverzity), sociálním pilíři (respektování místních obyvatel, ochrana kulturního dědictví a tradičních hodnot) a ekonomickém pilíři (ekonomický prospěch všem zainteresovaným skupinám, zaměstnanost a stálý příjem).

Turisté v České republice za pololetí

	Češi	cizinci	CELKEM
Počet hostů	2,514.161	2,793.782	5,307.943
- meziroční změna	- 3,2 pct	+ 3,7 pct	+ 0,34 pct
Počet přenocování	7,575.601	8,167.610	15,743.211
- meziroční změna	- 4,2 pct	+ 2,1 pct	- 1 pct

Poznámky:

Zahraníční turisté v krajích za pololetí

Kraj	Zahraníční turisté	Meziroční změna (v pct.)
Praha	1,776.000	+ 6,1
Karlovarský	212.000	+ 2
Jihomoravský	162.000	+ 0,7
Jihočeský	118.000	+ 2,9
Královéhradecký	114.000	- 3
Liberecký	81.000	- 5,3
Plzeňský	67.000	+ 7,3
Středočeský	65.000	- 1,6
Moravskoslezský	50.000	- 8,9
Ústecký	43.000	- 6,9
Olomoucký	39.000	+ 5,3
Zlínský	28.000	+ 5
Vysočina	21.000	+ 5
Pardubický	19.000	- 8

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

KRAJINA – PŘÍRODA A JEJÍ OCHRANA

Přírodní poměry jihovýchodní části Českomoravské vrchoviny a Podhorácka, vývoj krajiny a typů prostředí

Biodiverzita – druhová rozmanitost

Základní aspekty:

Rozhodující vliv mají přírodní podmínky a procesy v kombinaci s činností člověka
Současný stav je výsledkem vývoje v posledním postglaciálu (cca 15 tis. let), který je akcelerován s nástupem civilizace

Změny v krajině se neustále zrychlují, zejména v posledních 100 letech

Co ji tvoří:

Většinou nenápadné a skryté formy života, které nepřinášejí přímý užitek

K čemu nám to všechno je:

Fungování ekosystémů je dílem vzájemného působení a vazeb všech složek.

Praktická hlediska – produkce kyslíku, potravin, léčiv

Etické hledisko – nevyčíslitelná hodnota každého druhu

Vývoj krajiny v závislosti na osídlení a formách hospodaření:

*Kolonizace na Vysočině – 12.-13. st., nejstarší osídlení několik tisíc let,
nejstarší centra až 7 tis. let (Polabí, jižní Morava)*

*Zemědělství a lesnictví – prvních několik století téměř beze změn
podstatné změny v posledních desetiletích*

*Průmyslová revoluce – změna životního stylu, efektivity práce a
využívání zdrojů*

Ochrana přírody – logické vyústění změny životního stylu a změny krajiny

Vývoj v posledních 20 letech – akcelerace vývoje ve většině oblastí

pozitivní změny – snaha o efektivnější využívání zdrojů, ochrana přírody, ...

negativní změny – prudký rozvoj dopravy a výstavby, vyčerpání zdrojů, ...

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Lesy:

Pralesy – už nemáme

Přírodě blízké lesy – fragmenty bučin, rašelinné lesy, říční údolí

Hospodářské lesy

Změna způsobu využití dřeva vyústila v totální přeměnu lesů

Přechod od druhově i prostorově pestrých lesů s pozvolným přechodem do pastvin k produkčním porostům smrku.

Suché louky a pastviny:

Jeden z nejhroženějších typů prostředí, který dnes neumíme využít, přežívají většinou jen v rezervacích

Hostí mimořádnou biodiverzitu

Mokřady a vodní plochy:

Rašeliniště a prameniště - nejvýznamnější mokřady Vysočiny

Rybničky a související mokřady

Tůně a periodicky podmáčené plochy

Rašelinné a vlhké louky, prameniště:

Typické prostředí pro Vysočinu

Většinou chráněná území, bez péče rychle zanikají

Rašeliniště:

Největší plochy jsou v centrální části Vysočiny

Po celém území drobné fragmenty

Výskyt reliktních druhů

Vodní toky:

Brouci

Střevlíkovití : celkem 174 ohrožených druhů – 33,6% fauny, z toho 68 druhů říčních a

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

nivních biotopů (40%)

Vážky: v ČR 15 reofilních druhů, z toho 8 ohrožený + 2 velmi vzácné s minimem údajů

Chrostíci: 252 druhů, z toho 74 ohrožených druhů – 30% fauny

Pošvatky: cca 115 druhů – z toho 73 ohrožených druhů (81%)

Jepice: 109 druhů – z toho 52 ohrožených druhů (45%)

Příklady ohrožených druhů – viz prezentace

Poznámky:

Chráněná území v kraji Vysočina s důrazem na oblast Podhorácka

Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy:

Vyhlášena v roce 1970, plocha 70 km²

Centrální část Vysočiny s nejvyšším vrcholem Devět skal (836m)

Lesy – bučiny, rašelinné smrčiny, kulturní lesy

Louky – zachovalé rašelinné a podmáčené louky

Rašeliniště

Rybníky a potoky

Stepní trávníky a skály:

Oblast východního Třebíčska

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Pronikání teplomilných druhů podél říčních údolí

NPR Mohelnská hadcová step, PR Kozének,

PP Ptáčovský kopeček, PP Kobylínek, PR Suché skály, ...

Podmáčené a rašelinné louky:

Pozůstatky tradičního hospodaření

Rozptýlené po celé Vysočině

Vyžadují pravidelné kosení a potlačování náletu

PR Na Podlesích, PR Opatovské zákopy, PR Na Oklice, PR Chvojnov, ...

Rašeliniště a rašelinné lesy:

Nejvýznamnější lokality v CHKO Žďárské Vrchy

Výskyt řady reliktních druhů

NPR Dářko, NPP Hojkovské rašeliniště, PR Rašeliniště Kaliště, PR Vílanecké rašeliniště, ...

Přírodě blízké listnaté lesy:

Původní lesní porosty nižších poloh

Olšiny v potočních nivách

PR Obora u Náměště nad Oslavou, PR V Jedlí, PR Luh u Telče, PR Jechovec, PR Suchá hora, ...

Říční údolí:

Rozsáhlé přírodní celky v kaňonech řek

Zachovalé přírodě blízké lesy, nivní louky

PR Údolí Oslavy a Chvojnice, PR Údolí Brtnice

Rybníky a mokřady:

Umělé vodní nádrže s bohatou vegetací

Významné lokality pro vodní hmyz, obojživelníky

a ptáky

PR Mlýnský rybník, PP Ratajské rybníky, PR Ranská jezírka, PP Černíč, PP Bukovské rybníčky

Národní síť venkovských komunitních škol se sídlem v Borech, o.s.

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Poznámky :

Ochrana přírody ve volné krajině, nejvýznamnější příčiny ohrožení biodiverzity krajiny na Vysočině, příklady ohrožených druhů a možností jejich ochrany.

Ochrana přírody ve volné krajině:

Obnova tradičních forem hospodaření v krajině

Péče o hospodářsky nevyužitelné plochy jako jsou vlhké louky, pastviny, meze a cesty

Příčiny ohrožení biodiverzity:

Přeměna přírodních lesů a lesy hospodářské

Intenzifikace zemědělství a úpravy v krajině

Přímá likvidace přírodního prostředí výstavbou

Příklady ochrany biodiverzity v krajině Podhorácka – ochrana drobných lokalit v krajině a populací ohrožených druhů

Co jsou drobné lokality:

- meze a úvozy, násypy cest, záhumenky, bývalé obecní pastviny, lada, fragmenty luk, drobné mokřady, selské lůmky, ...

Čím jsou významné:

- vytvářejí ráz krajiny, poskytují útočiště řadě druhů kulturní krajiny, vytvářejí jemnou

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

mozaiku biotopů, umožňují migraci a komunikaci dílčích populací, ...

Jaký je jejich stav:

- dlouhodobě podléhají degradaci – stojí mimo zájem hospodářů, šíření expanzivních druhů, zalesňování, eutrofizace, ...

Význam (nejen) pro bezobratlé živočichy:

- refugia řady stenotopných druhů s omezenou migrací
- význam pro migraci mobilních druhů
- nezbytná podmínka pro dlouhodobou perspektivu mnoha druhů

„Druh může v krajině vyhynout, i když nezaniknou všechny jeho biotopy. Stačí, že se biotopy ocitnou příliš daleko od sebe nebo se zmenší.“ (Beneš, Konvička 2002)

Poznámky:

DĚKUJI ZA POZORNOST

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Přírodovědný testík pro MAS Podhorácko

1. Původní lesy před usazením člověka byly na území MAS Podhorácko většinou:
  - a) jehličnaté
  - b) listnaté
  - c) smíšené
2. Člověk se trvale usadil - osídlil většinu území MAS Podhorácko
  - a) před 600 lety
  - b) před 1.000 lety
  - c) před 2.000 lety
3. Tvrzení, že místo má vysokou biodiverzitu znamená:
  - a) probíhá zde intenzivní diverzní činnost prováděná biologi
  - b) vyskytují se zde rozmanité druhy rostlin a živočichů
  - c) je zde pestrá nabídka biovýrobků
4. Biodiverzita byla na území MAS Podhorácko nejvyšší:
  - a) v krajině před příchodem člověka
  - b) v krajině na přelomu 19./20. století
  - c) v současné krajině
5. Obec Štěměchy je významným místem výskytu:
  - a) kolonií mravenců
  - b) kolonií sysla obecného
  - c) ledního medvěda
6. Výskyt zmije v regionu (průzkum):
  - a) zmiji jsem v regionu neviděl
  - b) viděl jsem zmiji v regionu:
měsíc/rok pozorování:
místo pozorování:

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

7. Ve kterém povodí leží MAS Podhorácko?

- a) Jihlavy
- b) Oslavy
- c) Rokytne

8. Na území MAS Podhorácko leží pramen řeky

- a) Rokytne
- b) Moravské Dyje
- c) Oslavy

9. Na nejvyšší hoře Třebíčska Mařenka (711 m n.m.) se nachází

- a) zachovalé bučiny
- b) podmáčené louky a olšiny
- c) jalovcové stráně

10. Co je to medovice?

- a) surovina k výrobě tureckého medu
- b) sladké výkaly mšic
- c) alkoholický nápoj vyráběný z medu

